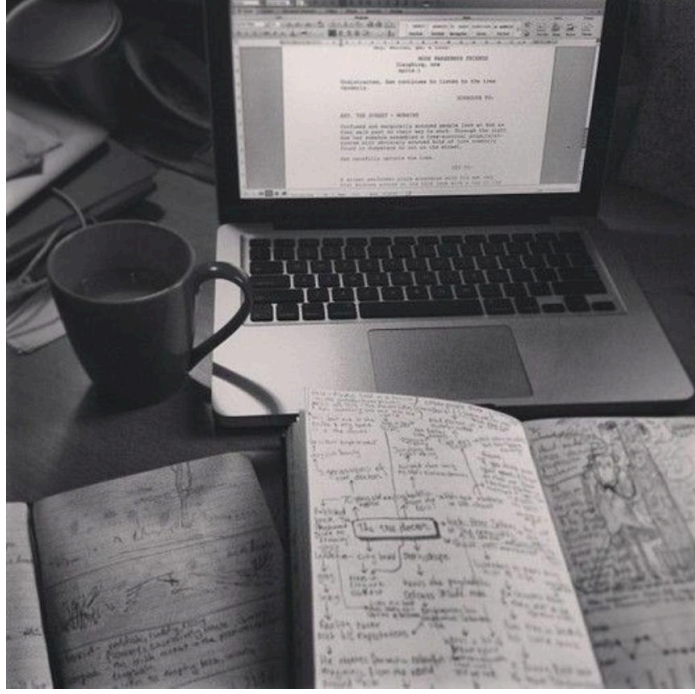

Bir Derdim Var

– MESUT ÇİFTÇİ · 19 Mayıs 2024

Biraz önce kendime bir kahve yaptım. Ardından güneşli bu günde balkonumda oturup keyif içinde cümleler yazacağım. Bunu keyi içinde yapacağımı umut ediyorum Çünkü karnım tok ve sırtım pek. Daha ne olsun ama öyle değil mi? İnsan rahatlık da batmamalı ama öyle değil mi? Devamlı suretle geçmiş düşün düşün ne oluyoruz ama öyle değil mi? İnsan bir durup dinlenmeli, zihnini boşaltmalı. Zihnindeki parazitleri temizlemeli, sırtındaki ağır yükleri yere indirmeli. Hayatı bir eziyete çevirmenin ne manası var ama öyle değil mi ama? Olmuşsa olmuş, yaşanmışsa yaşanmış, ne yapalım yani ölelim mi? En azından hala hayattayız, yaşıyoruz, nefes alıyor ve daha önemlisi hala hissedebiliyoruz. Düşünebiliyor ve yazabiliyoruz. Tamam, istediklerimiz gerçekleşmemiş olabilir. Umut ettiklerimize ulaşamamış olabiliriz. Ama hayat yolculuğumuz devam ediyor. İnsan o kadar da kendini dinlememeli, hayatı akışına bırakmalı. Sonuçta herşeyi kontrol edemeyeceğiz gerçeğini kabul etmeliyiz. Belki de en büyük yanılsamamız ve hayatımızı zehir eden şey budur; kontrol etme isteği.

Biz insanlar kontrol etmek isteriz. Kontrol etme isteği sanırım güvenlik isteğinden doğuyor. Kontrol edebilelim ki sürprizlerle, belirsizliklerle, olumsuzluklarla karşılaşmayalım. Her şey net olsun. Her şey bizim istediğimiz gibi olsun. Kontrolümüz dışında bir şey gerçekleşmesin. Bu sabitliği istiyoruz hepimiz. Ama şu yadsınamaz bir gerçek ki hayat çok bilinmeyenli bir denklemdir ve sınırlı beyinlerimizde bizim hayatı kavrayabilmemiz bile mümkün değilken biz bir de kalkıp hayatı kontrol etmeye çalışırız. Böyle bir şey mümkün müdür ya da mümkün olabilir mi? Elbette olamaz. bu mümkün olmyan şey doğal olarak gerçekleşmediğimde de üzülürüz, kendimizi yıpratırız, ne gerek var lşimdiş buna?

Her yeni gün yeni bir umut iken geçmişe takılıp kalmaya ne gerek var? Geçmişçi değiştirebilme şansımız ya da böyle bir ihtimalimiz var mı? Elbette yok. O zaman ne diye gücümüzün yetmediği durumlar hakkında cnımızı yakıyoruz, günümüzü böylesi bir durum için zehirliyoruz? Şu bir gerçek ki her insanın kötü anıları vardır. Kimisi kandırılmıştır, kimisi aldatılmıştır, kimisi yok sayılmıştır, kimisi adaletsizleğe uğramıştır, kimisi terk edilmiştir, kimisine eziyet edilmiştir, kimisinin onuru kırılmıştır, kimisi yok sayılmıştır ve bu acı durumlar listesi uzatıldıkça uzatılabilir. Ama netice olarak acı, çileli, şistenmeyen durumlar yaşanmıştır ve yaşanır insan ömründe. İnsan bu acı yaşanmışlıkla tecrübe edinir. Daha güçlü olur. Ne diyordu o meşhur sözde ; "Beni öldürmeyen şey beni güçlendirir." Durum bu açıdan bakmak lazımdır. Zira hiç bir insanın ömrü güllük gülistanlık değildir, olması da düşünülemez. Çünkü biz insanlar kusursuz varlıklar değiliz. Her kim ki kusur bir varlık olduğunu düşünür işte en büyük kusuru bu düşüncesi olur. Kusurlu varlıklarız biz insanlar ve bunu kabullenmeliyiz. İşte asıl bu durumu kabul etmediğimiz zaman sorunlar ortaya çıkar. Hiç birimiz süperman değiliz.

Geçmişte yaşadığımız her şey bir bütün olarak bizim bugün nasıl bir karakterde olduğumuzu belirler. Sevinçli de olsa acı verici de olsa insanın geçmişini bir bütün olarak kabul etmesi gerekmektedir. Her hata insanın kendi hatasıdır. Hatalarını da kabul etmeli sahip çıkmalıdır insan. Sağlıklı bir ruh haline ancak o zaman kavuşabilir. Kendine, kendi hayatına ait durumları ve anıları reddederek ancak kendimize zarar veririz. Her insanın karakteri ve yapısı farklıdır. Bu konuda hayvanlardan örnekler verebiliriz. Bir sığır, sığır olduğu için mutsuz mudur örneğin ya da bir solucan solucan olduğu için? Bir penguen kanatlarım var ama uçamıyorum diye hayatı kendine zehir ediyor mudur? Bir maymun maymun olduğu için depresyona giriyor mudur? Bir domuz domuz olduğu için intihar etmeyi düşünüyor mudur? Bir çakal çakal olduğu için utanç duyuyor mudur? Ya da terisini düşünelim; bir aslan aslan olduğu için gururlanıyor mudur? Bir tilki kurnaz olduğu için kibirleniyor mudur? Elbette ki bu sorulara hepimiz hayır cevabını veririz. O zaman bir insan yapısındaki kendini kendisi yapan bir özellik için enden depresyona girsin, üzülün ya da gururlanıp kibirlensin? Şimdi diyeceksiniz ki hayvanlarda bilinç yoktur ama insanlarda bilinç vardır. Hayvan ne olduğunu bilmez ama insan ne olduğunu bilir. Hayvan bilinçli haliyle kendini ve özelliklerini değiştiremez ama insanlar sahip oldukları bilinçleriyle kendisini ve özelliklerini değiştirebilir. Çok doğru bir tespit ama insanın bu bilinç durumu insanın aleyhine değil o zaman. Bu da umut verici mutlu bir haber değil midir? Demek ki insanın kendisini değiştirebilme bilinci ve gücü var. Memnun olmadığınız özelliğinizi değiştirin o zaman. Böyle bir güce sahip olmak mutluluk verici bir şey değil midir? Elbette ben kontrol hususunda değiştiremeyeceğiz hususlardan bahsediyorum. Geçmiş mesala değiştirmemiz mümkün değildir. Geçmişte yaşananları değiştirebilmemiz mümkün değildir. Anca geçmişte yaşanan kötü durumların tekrar gerçekleşmemesini sağlamak mümkündür. Mümkün olmayan şeyler için kendimizi üzmeylem, yıpratmayalım ve kendimizi kısıtlamayalım. Bu enerjimizi değiştirmesi mümkün olan işler için harcayalım. (Bunu en çok da kendime yazıyorum aslında)

"Terzi kendi söküğünü dikemezmiş" derler. Benim durumum da bu söze çok benziyor. O kadar büyük laflar ediyorum, yazıyorum ama kendim bunları uygulayabiliyor muyum? Asıl mesele de burada zaten. Her ne kadar yazılarımı insanlar ile paylaşısam da aslında yazmak benim için biraysel bir yolculuk sanırım.

Yazdıklarımın hemen hemen hepsini bir başkasına değil kendime söylüyorum. Yani aslında şizofrenik bir durum da söz konusu. Kendimden ayrılıyorum ve ayrıldığım kendime öğütler, nasihatler veriyorum İşte bunu mümkün kılan şey olan yazmayı da bu yüzden çok ama çok seviyorum.

Konu ile ilgili beğendiğim bir hikaye var onu da yazayım, yazmasam olmaz çünkü. İmam-ı Azam döneminde bir babanın çocuğu hastaymış. Hastalığına da bal hiç iyi gelmezmiş. Ama adamın hasta olan çocuğu da balı çok severmiş ve yemeden edemezmiş. Adam ne dediyse de çocuğunu bal yemekten vazgeçiremiyormuş. Arada evlat şefkati, merhameti de var elbette. O devrin alimlerinden biri olan İmam-ı Azama durumumu arz edeyim, bal yememesi gerektiğini oğluma söyleyin. Oğlum benim sözümü dinlemese bile İmam-ı Azam söylerse onun sözünü dinler ve bal yemez diye düşünmüş. Düşündüğü gibi de İmam-ı Azam'ın yanına gitmiş, durumu izah etmiş. İmam-ı Azam bir müddet düşünmüş ve adamın teklifini kabul etmiş. Yalnız adam kırk gün somra çocuğunu kendisine getirmesini söylemiş. Adam elbette bu kırk günlük süreye akıl erdirememiş. Ama o zaman ayıp ederim diye bir şey de soramayıp kırk gün beklemiş ve kırk günün ardından çocuğuyla beraber İmam-ı Azam'ın yanına gitmiş. İmam-ı Azam çocuğa durumu izah etmiş, bal yemenin hastalığını arttırdığını hatta kendisini hasta ettiğini, bu sebepten bal yememesini söylemiş. Çocuk olgun bir vakarla İmam-ı Azam'ın isteğini emir telakki etmiş ve bir daha ne kadar sevse de bal yememiş. Elbette çocuğun babası olan adam durumdan memnun olmuş ama İmam-ı Azam'ın neden kırk gün beklettiğine bir türlü akıl erdiremiyormuş. Bu merak içinde büyümüş büyümüş ve ne uyku uyuyabilir ne de yemek yiyebilir olmuş. Sonunda neden kırk gün beklettiğini İmam-ı Azam'a sormaya karar vermiş. Gitmiş İmam-ı Azam'ın yanına ve; "Allah sizden razı olsun, çocuğuma bal yememesini söylediniz ve çocuğun siz söyledikten sonra hiç bal yemedi. Bu durumdan çok ama çok memnunum. Çok sağolun. Ama bir husus kafama takıldı neden kırk gün beklettiniz bizi, neden aynı gün nasihat etmediniz oğluma? Bu hususun kerameti nedir? Saygısızlık olarak görmezseniz cevap verebilir misiniz?" diye sormuş. İmam-ı Azam ise adama şu şekilde cevap vermiş;" Allah senden de razı olsun efendi. Oğlunun nasihatimizle şifa bulmasına memnun olduk. Allah şifa versin. Kırk gün sonra nasihat etmemin nedeni ise şudur; bende balı çok severim. Bu kırk gün boyunca bende nefsimi eğittim ve kırk gün boyunca bal yemedim. Kendi yapamadığım bir şeyi nasıl nasihat ederdim? Eğer kendi yapamadığım bir şeyi nasihat etseydim kuşkusuz nasihatim yerine gelmezdi, tesiri olmazdı."

İşte bu hikayeden de anlaşılacağı ise nasihat ya da yardım almak üzere başvurduğunuz kişi size verdiği nasihati kendisi gerçekleştiremiyorsa verdiği nasihatinde bir kıymeti kalmaz. O sebepten yazılarımda tabir-i caizse verdiğim nasihatlerin pek tesirinin olduğunu düşünmüyorum. Çünkü tesiri olabilmesi için öncelikle kendimin bu nasihatlere uyması gerekir. Bu sebepten yazılarımda başkalarına değil kendime nasihat ediyorum. Yazmak o yüzden benim için bireysel bir yolculuk. Yapamadıkları yapmayı, başaramadıklarını başarabilmeyi nasihat ediyorum kendime. Bu kendi kendine konuşmanın başka bir yolu. Yazmak biraz da kendi kendine konuşmak değil midir neticede? Bir de bu kadar kısa olan hayatta uzun dertler edinmenin ne manası var?

Hayat gerçekten çok ama çok kısa. Şimdi neye göre kısa kime göre kısa diye soracaksınız. Bu elbette

yalnızca benim şahsi görüşüm. Yani her ölen erken ölüyor gibi hisetmiyor muyuz? Ben on dört mayısta kırk iki yaşına girdim. Kırk iki sene dile ne kadar da uzun geliyor öyle değil mi? Am bu kırk iki senenin nasıl geçtiğini anlamadım bile. Daha dün on sekiz yaşına gireceğim diye heyecanlanıyordum ne ara kırk iki yaşına girdim anlam veremiyorum. Demek ki bir gün bir bakcağım ömrüm bitmiş ve ölüme bir adım kalmış. Ya hayat gerçekten çok ama çok kısa. Ben on yedi yaşındayken kırk yaşındaki amcalar bana çok yaşlı görünürdü. Ama ben şimdi kendimi hiç de yaşlı görmüyorum. Hala o on yedi yaşındaki çocuk gibiyim sanki. Demek ki yaşlanan insanın ruhu ya da zihni değil bizzat bedeniymiş. Ne kadar da enteresan bir durum.

Benim babam atmış iki yaşında öldü. Babamın ölüm habaerini duyan herkes "Yaşı da gençmiş." diye hayıflandı. Oysa veat eden babam benim için babaydı, ataydı, yaşlıydı yani. Oysa benim babamın öldüğü yaşa gelmeme yalnızca yirmi sene kaldı. Yirmi sene uzun bir zaman dilimi gibi görünebilir ama inanın hiç de öyle değil. Ben de babamın öldüğü yaşta ölürsem yirmi yılım kaldı demektir. Elbette o da şanslıysam. Çünkü ölümün nereden ve ne zaman geleceği hiç belli değil. Yani insan beş yaşında d ölebilir, on yedi yaşında da ölebilir, yirmi dört yaşında da ölebilir seksen beş yaşında da ölebilir bunu bilemeyiz. Nasıl ne ne zaman öldüğümüzden ziyade nasıl yaşadığımız önemlidir diye düşünüyorum.

Geçenlerde George Orwell'in "Yoksulların Ölümü" isimli eserini okudum. Orada çok etkileyici bir cümle vardı ve beni de derinden etkiledi. George Orwell diyor ki; "Hiç bir savaş ya da hiç bir cinayet insanın ölümüne neden olan bir hastalık kadar acımasız ve acı verici olamaz." Birebir bu şekilde yazmıyordu ama zihnimde kalan ve anlatılmak istenen cümle bu şekildeydi. Çünkü Orwell bu eserinde X Hastanesinde hastalıktan ölen insanları anlatıyordu. Kanseri hastaları, verem hastaları, siroz hastaları ve bir çok korkunç hastalıklar. Gerçekten de öyle değil midir? Hepimiz ömrümüzün bir kısmını hasta olarak geçirmişizdir. Yüksek ateşler, ağrılar ve acılar içerisinde kıvranmışızdır. Bir hastalığın verdiği acıyı ve çileyi hangi insan verebilir? Elbette insanların, katillerin, savaşların verdiği acıları yok saymıyorum böyle yazarak ama karşı koyamadığınız ve içinizden gelişen bir düşman şu hastalık. Yani dağ gibi insanı yeyip bitiren, bir avuç kemik haline getiren hastalıkları bir düşününsene. İşte eğer hasta değilsek ve sağlıklı olsak sevinmemiz gereken bir durum daha.

Bir komşumdan bahsetmek istiyorum yeri gelmişken. Komşumun kocası erken yaşta vefat etmişti ve yetim kızıyla birlikte yaşıyordu. Ütüne üstlük kendisi de kanser hastalığına yakalanmıştı. Üstelik kendileri öyle varlıklı insanlarda değillerdi. Bizim apartmanın yanındaki iki katlı bir evin zemin katında kirada yaşıyorlardı. Ölmüş eşinden kalan bir maaş ve kızının çalışmasıyla geçimlerini sağlıyorlardı. Kanseri hastalığının nasıl ağır ve acı verici bir hastalık olduğundan bahsetmeme gerek yok sanırım. Kanseri hastası kadının bu hayattan en büyük isteği elbette şifa bulmak ve iyileşmektir. Ancak hastalığını vakur bir şekilde kabullenmişti. İsteği yıllardır çok çektiği kiradan kurtulmak ve kızının mürüvetini görmektir. Ölmeden önce kızının telli duvaklı evlendiğini görse bir de üstüne üstlük torun kokusu çekse ciğerlerine ondan mutlusu olmayacaktı. Kızı ise annesinin şifa bulmasını istiyordu. Kiradan kurtulmak ve kendi evlerinin olmasını istiyordu. Ayrıca taliplerini de tek tek reddediyordu. Bunun nedeni ise kendisi

evlenip giderse annesine kim bakacaktı? Annesinin ihtiyaçlarını kim karşılayacaktı? Sırf annesine bakmak, ihtiyaçlarını karşılamak için evlenmek istemiyordu. Ne kadar da acı bir durum öyle değil mi? Ama helal olsun, bu anne kız hiç bir zaman yaşamaktan ve mücadele etmekten vazgeçmediler. Geçenlerde bu anne kız ile ilgili mutluluk verici bir haber duyduk. Uzak da olsa kentteki toplu konutlardan peşinat verip borçlanarak bir ev almışlardı. Halk arasında Toki Konutları olarak bilinen toplu konutlar. Evet belki kente bira uzaktı ama yıllardır çektikleri kiracılık derdinden kurtuluyorlardı. Özellikle son zamanlarda kira fiyatlarının fahiş bir şekilde artması bu anne kızın belini iyice bükmüştü. Gerçekten tüm komşular bu habere çok sevinmiştik. Elimizden ne gelirse yapmaya hazırдық. Sonra bir haber daha geldi ki ev taşırken kız elini eşyaların birinin arasına sıkıştırmış ve parmakları kırılmış. Hemen hastaneye gitmişler. Bu kez de kanser hastası kadın hastanede düşerek omzunu kırmış. Ne kadar üzüldüğümüzü anlatamam. Yani hem annenin hem kızın ortak isteklerinden biri kiradan kurtulup ev sahibi olmaktı. Buna da kavuşmak üzereydiler ama bir anda felaket üzerine felaket. Şimdi bu bahsettiğim insanlardan daha dertli ya da daha sıkıntı da mı olduğunuzu düşünüyorsunuz? Elbette insanın kendisinden daha dertli insanlara bakarak kendi hline şükretmesi olayını bende desteklemiyor ve çirkin buluyorum. Bu gerçekten de kötü çok kötü bir durum. Ancak insan dönüp kendine şu soruyu sormalıdır; "Derdim gerçekten dert mi? " Allah dağına göre kar verirmiş ama karsız dağlarında karlı gibi davranmaları bir hastalık değil de nedir.

Geçenlerde bir filmde yine etkileyici bir söz işittim, onu da yazmadan edemeyeceğim;

" Dedim ki büyütürsem derdimi büyüttüğüm derdim küçültür beni, eğer küçültürsem o derdi işte o dert o zaman büyütür beni."

Hadiseye biraz da buradan bakmak lazım.

Şimdi bu bahar günü, tabir-i caizse limonata gibi bir hava varken balkonumda kahvemi yudumlayıp bu satırları yazarken geçmiş , geçmişte yaşanan kötü anıları düşünüp günümü zehir etmenin ne manası var ama öyle değil mi?